

Valéria Tóthová: O ríši vtákov a nielen o nej

Minulé leto som navštívila priateľku, ktorá pestuje exotických vtákov. Na vyvýšenom mieste v záhrade dala postaviť vysokú okrúhlu kletku, do ktorej umiestnila asi tridsať vtákov pochádzajúcich z rozličných končín sveta.

Nikto nemôže prejsť okolo tejto kletky bez povšimnutia, lebo vtačia spoločnosť upozorňuje na seba zďaleka hlasným škrekom.

Postála som pri nich iba niekoľko minút a započúvala sa do ich štebotania. Nevedela som rozoznať, či hovoria rôznymi vtačími jazykmi, alebo sa im podarilo asimilovať sa a nájsť si spoločnú reč.

Ja osobne som ich nazvala exotickými vtákmi, ale čo je exotické pre nás, nemusí byť exotické pre iných. Vezmime si napríklad vrabca. Pokojne si viem predstaviť, že vrabec môže byť exotický trebárs v Indii alebo na Yukone. Nuž ale toto vtáctvo sa mi predsa len zdalo exotickejšie ako vrabce.

Keď som sa na vtáctvo bližšie zahľadela, nevedela som vyjsť z údivu nad krásnymi farbami, akými ich Pán Boh obdaril. Tak mi napadlo, že ani ten najnápaditejší módnny návrhár by nevedel vymyslieť také farebné kombinácie, ako nosí na svojom perí táto vtačia spoločnosť. A tie tvary – jeden je okrúhly, druhý štíhly, jeden je malý, druhý veľký. A predsa sa mi zdalo, že sa im žije spolu celkom dobre. Akoby im neprekážalo, že sa na seba vôbec nepodobajú.

Čím ďalej som sa oddávala ich hlasnému štebotu, tým mi bolo smutnejšie a trochu som im aj závidela.

Boh nás ľudí stvoril iba v niekoľkých farbách, vlastne iba vo farebných odtieňoch. Zaujímavé je, že tí, čo sme bieli, škvaríme sa na slnku, aby sme boli hnedí, v najlepšom prípade čierni. Niektorým sa nám podarí výdatne očervenieť. Tí, čo sme žltí, chceme mať oči rovné ako bieli. Dokonca som sa dozvedela, že čím je človek bledší v spoločnosti hnedých, tým je vzácnejší. Ani čierni nie sú so svojou farbou spokojní a vyhýbajú sa slnku, aby ešte viac neočerneli.

Aby sme sa nemuseli tlačiť v jednej kletke ako vtáci, porozdeloval nás Pán Boh po rôznych končinách sveta. Niekde sme natesno, niekde nariedko. My sa však aj tak tlačíme na niektoré vybrané miesta asi preto, aby nám bolo spolu lepšie, možno trochu veselšie.

Predstavte si, že by sa exotické vtáky zrazu začali vyťahovať jeden nad druhého, kto má viac červenej alebo žltej farby na svojich pierkach, alebo kto vie hlasnejšie škriekať. Predpokladám, že by z toho bola prinajmenej taká vojna ako v Iraku či v Sudáne. Ak by si chceli, nedajbože, dokazovať, že tá kletka vlastne patrí vtákovi, čo majú na sebe napríklad najviac čiernej farby, a že v nej niet miesta pre nikoho iného, že tí druhí vlastne ani nemajú právo žiť, strhlo by sa tam asi niečo podobné ako druhá svetová vojna. A čo s tými vtákmi, čo majú na sebe viac fialovej alebo zelenej farby? Možno by si na ne vymysleli ďalšiu Treblinku alebo Osvienčim...

V každom prípade som rada, že vtáky sa do takýchto vecí nestarajú. Žijú si pokojne uprostred farmy a o politike nemajú ani šajnu. Sú spokojní, že majú aspoň jedno spoločné: sú všetci vtákmi.